

مِرْآةُ الْفَلَاحَةِ فِي نَهْجِ الْبَلَاغَةِ

شرح و تفسیر همراه با پیام‌ها و رازها
بانش نامه‌ها

جلد نهم

سید حمید فتاحی

سال ۱۳۹۶

سروش‌نامه: فتاحی، سیدحمید، ۱۳۳۵

عنوان قرارداد: نهج البلاغه، فارسی، شرح

Nhjol-Balaghah .Persian. Commantries

عنوان و نام پدیدآور: مرآة الفلاحة فی نهج البلاغه: شرح و تفسیر همراه با پیامها و رازها/ سیدحمید فتاحی

مشخصات نشر: قم: میرفتاح، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۸ ج.

شابک: دوره: ۷-۴۷-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۱: ۱-۴۹-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۲: ۷-۵۰-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴

۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۳: ۴-۵۱-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۴: ۱-۵۲-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۵: ۵-۵۳-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴

۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۶: ۵-۵۴-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۷: ۲-۵۵-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴: ۵۰۰۰۰۰۰ ریال: ج ۸: ۸-۵۶-۸۴۸۹-۹۷۸-۹۶۴

: ۵۶-۸۴۸۹ وضعیه فهرست نویسی: فیما

یادداشت: ج ۲-۸ چاپ اول (۱۳۹۶) (فیما).

یادداشت: کتاب خاص روحی بر کتاب «نهج البلاغه» تألیف علی بن ابیطالب است.

یادداشت: کتابنامه

مندرجات: ج ۱-۵ خطبه‌ها، ۶-۷: ۸ کلمات قصار.

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام دوازدهم: ۲۲ قلم، ۳۰: نهج البلاغه - نقد و تفسیر

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol-Balaghah - criticism and interpretation

شناسه افزوده: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول: ۱۰: نهج البلاغه، شرح

رده بندی کنگره: ۲۲۲/۳۸BP: ۱۳۹۶/ف۲

رده بندی دیویی: ۹۵۱۵/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۹۸۲۱

مِرْآةُ الْفَلَاحَةِ فِي نَهْجِ الْبَلَاغَةِ «شرح و تفسیر همراه با پیامها و رازها»

بخش نامه ها جلد ۶

مؤلف: سید حمید فتاحی

ناشر: میرفتاح

نوبت چاپ: چاپ اول، سال ۱۳۹۶

چاپخانه: اعتماد قم

شمورگان: ۲۰۰۰

قطع: وزیری

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان - دوره ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۴۸۹-۵۴-۵

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است

تلفن مرکز بخش: ۰۲۵۳۸۸۸۶۷۸ / ۰۹۱۴۱۶۱۱۱۲۷

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۳.....	نامه ۱ از نامه‌های امام (علیه السلام): گاه ساختن مردم از جریان عثمان
۴.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۱۱.....	نامه ۲ از نامه‌های امام (علیه السلام): قد دانی شیروان اهل بیت
۱۱.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۱۳.....	نامه ۳ از نامه‌های امام (علیه السلام): خشم امام (علیه السلام) شریع قاضی در غفلت از قیامت
۱۶.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۴.....	نامه ۴ از نامه‌های امام (علیه السلام): شیوه مدیریت در بارزه
۲۵.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۸.....	نامه ۵ از نامه‌های امام (علیه السلام): زمامداری امانت است
۲۹.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۲.....	نامه ۶ از نامه‌های امام (علیه السلام): سرپیچی معاویه از بیعت با امام (علیه السلام)
۳۳.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۹.....	نامه ۷ از نامه‌های امام (علیه السلام): شیطنت معاویه در مقابل امام (علیه السلام)
۴۰.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۵.....	نامه ۸ از نامه‌های امام (علیه السلام): تهدید معاویه به تسلیم یا جنگ
۴۵.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۹.....	نامه ۹ از نامه‌های امام (علیه السلام): آغاز بعثت، هدف شوم دشمن و ایثار بنی هاشم
۵۱.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۶۳.....	نامه ۱۰ از نامه‌های امام (علیه السلام): پرونده بنی امیه از آغاز اسلام و جایگاه نورانی امام (علیه السلام)
۶۶.....	سؤالات، پیام‌ها و رازها:

نامۀ ۱۱ از نامه‌های امام علی (ع) مدیریت سپاهیان در میدان مبارزه	۷۶
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۷۷
نامۀ ۱۲ از سفارشات امام علی (ع): مسئولیت فرمانده در تقویت نیروهایش	۸۱
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۸۲
نامۀ ۱۳ از نامه‌های امام علی (ع) ضرورت اطاعت فرماندهان از مالک‌اشتر	۸۶
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۸۷
نامۀ ۱۴ از نامه‌های امام علی (ع) تقویت سپاه با پشتیبانی امام علی (ع) و خوش رفتاری در جنگ	۹۰
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۹۱
نامۀ ۱۵ از نامه‌های امام علی (ع) تکیه بر خدا در برابر دشمنان	۹۵
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۹۶
نامۀ ۱۶ از سخنان امام علی (ع) آموزش‌های نظامی و آشکار ساختن کفر و نفاق دشمن	۹۹
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۰۰
نامۀ ۱۷ از نامه‌های امام علی (ع) فضل بنی‌اشم و رذایل بنی‌امیه	۱۰۶
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۰۸
نامۀ ۱۸ از نامه‌های امام علی (ع) وظیفه زمامداران اسلام در حق شناسی و مبارزه با مفاسد	۱۱۵
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۱۶
نامۀ ۱۹ از نامه‌های امام علی (ع) زمامداری با رعایت معادل	۱۲۱
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۲۲
نامۀ ۲۰ از نامه‌های امام علی (ع) کنترل حاکمان جامعه	۱۲۵
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۲۵
نامۀ ۲۱ از نامه‌های امام علی (ع) تواضع زمامداران در رعایت حقوق محرومان	۱۲۷
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۲۸
نامۀ ۲۲ از نامه‌های امام علی (ع) شیوه روان‌درمانی	۱۳۲
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۳۳
نامۀ ۲۳ از سخنان امام علی (ع) توصیه به دو اصل مهم و تعریف زیبا از شهادت	۱۳۷
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۳۸
نامۀ ۲۴ از وصیت‌های امام علی (ع) وصیت امام علی (ع) در اموال خود و رعایت اولویت بنی‌فاطمه (ع)	۱۴۵
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۴۷
نامۀ ۲۵ از وصیت‌های امام علی (ع) مسئولیت کارگزاران در رعایت حقوق مردم و حیوانات	۱۵۲
سؤالات، پیام‌ها و رازها:	۱۵۶
نامۀ ۲۶ از عهدنامه‌های امام علی (ع) وظیفه کارگزاران: تقوای الهی، امانتداری و پرهیز از تکبر	۱۶۵

۱۶۷	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
	نامه ۲۷ از عهدنامه‌های امام (علیه السلام)
۱۷۲	بخش اول: مسئولیت مدیران، ویژگی‌های اهل تقوا، یاد مرگ و قیامت
۱۷۵	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۱۸۲	بخش دوم: وظیفه زمامدار، خدامحوری با شناخت پیشوای هدایت
۱۸۳	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
	نامه ۲۸ از نامه‌های امام (علیه السلام)
۱۹۳	بخش اول: فضائل و مناقب اهل بیت در نزد خدا
۱۹۶	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۰۶	بخش دوم: خلافت حق اختصاصی اهل بیت و فتنه منافقین
۲۰۹	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۱۸	بخش سوم: شهادت امام (علیه السلام) و قهرمانان هاشمی و بدری
۲۱۹	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۲۹	نامه ۲۹ از نامه‌های امام (علیه السلام) هشدار به اهل بصره درباره تکرار فتنه‌ها
۲۳۰	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۳۵	نامه ۳۰ از نامه‌های امام (علیه السلام) هشدار به معاویه در برابر حق و پرهیز از شیطنت
۲۳۶	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
	وصیت ۳۱ از وصیت‌های امام (علیه السلام)
۲۴۲	بخش اول: پرورش نسل جوان در حوزه دینداری و اخلاق پدرو
۲۴۴	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۵۳	بخش دوم: جوان و تغذیه سالم روحی و ورزش‌های روانی
۲۵۵	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۶۵	بخش سوم: استفاده از تجربه و فرصت‌های طلایی و حق‌پذیری
۲۶۸	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۷۷	بخش چهارم: وظیفه‌شناسی با تکیه بر خدا و پذیرفتن معایب
۲۸۰	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۲۸۹	بخش پنجم: خداشناسی در مکتب پیامبر و پرهیز از ظواهر دنیا
۲۹۲	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۰۰	بخش ششم: زندگی با انصاف و حق‌شناسی
۳۰۲	سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۱۰	بخش هفتم: دعا همراه با خداشناسی و علل تأخیر استجابات

۳۱۲		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۲۰		بخش هشتم: آخرت‌گرائی و پرهیز از دنیاپرستی و تکریم خویشتن
۳۲۳		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۳۳		بخش نهم: پرهیز از طمع، شیوه‌های خردمندی و آیین دوستی
۳۳۷		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۵۱		بخش دهم: اقسام رزق، شیوه روان‌درمانی و آسیب‌شناسی
۳۵۳		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۶۶		بخش یازدهم: بزرگی‌های زنان و شیوه رفتار با آنها و با خویشان
۳۶۸		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۷۷		نامه ۳۲ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): شناخت معاویه در فریب دادن شامیان
۳۷۸		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۸۳		نامه ۳۳ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): آختن استاندار مکه از کاروان باطل
۳۸۴		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۸۹		نامه ۳۴ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): دلجوئی از معاویه بن ابی بکر و تمجید از مالک‌اشتر
۳۹۰		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۳۹۵		نامه ۳۵ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): تعریف محمد بن ابی بکر و ناراضایتی از بی وفائی اطرافیان
۳۹۶		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۰۲		نامه ۳۶ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): هشدار امام به دشمنان و پایداری در راه حق
۴۰۴		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۱۰		نامه ۳۷ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): پاسخ به ریاست‌طلبی معاویه
۴۱۰		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۱۴		نامه ۳۸ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): تمجید از مالک‌اشتر و ضرورت فرمانبرداریش
۴۱۵		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۲۲		نامه ۳۹ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): شناخت دشمنان امام (علیه السلام)
۴۲۳		سؤالات، پیام‌ها و رازها:
۴۲۷		نامه ۴۰ از نامه‌های امام علی (علیه السلام): کنترل شدید کارگزاران
۴۲۸		سؤالات، پیام‌ها و رازها:

مقدمه

این بخش از نهج البلاغه به نامه‌های حضرت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) مربوط است که تعدادی از آنها را در پاسخ به عده‌ای از دشمنانش نوشته است و بخشی از آنها به مسئولین شهرها و فرمانداران فرمانداران نظامی مربوط هستند که مرحوم سید رضی این تعداد از نامه‌های امام (علیه السلام) را همراه با بعضی از عهدنامه‌ها و توصیه‌هایش به یاران و اصحاب و خاندانش، برگزیده و در کتاب نهج البلاغه تحت عنوان نامه‌ها آورده است.

شرح و تفسیر این بخش را با تزیینات، تفسیر و توجهات حضرت امیرمؤمنان (علیه السلام) و عنایات امام زمان (عج) در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۱۶ مصادف با ۱۱ ذیقعده ۱۴۳۵ روز ولادت امام رضا (علیه السلام) آغاز می‌کنم امیدوارم به میمنت و مبارکی روز تولد حجت الهی و عالم آل محمد (علیه السلام) بیشتر از هر زمان مشمول عنایات پروردگار مهربان و توجهات امام زمان (عج) واقع شوم. تا انشاء الله بتوانم این مسئولیت بسیار سخت و دشوار را به خوبی انجام دهم و آنرا با دقت لازم انجام دهم و با درک و فهم مطالب و روشن ساختن پیام‌ها و رازهای آنها این بخش را نیز با حول و قوه الهی به پایان رسانم، که بعد از مدت طولانی با سعی و کوشش بی‌وقفه بحول و قوه الهی تمام کارهای لازم انجام شد، و بِحَمْدِ اللَّهِ وَ الْمِنَّةِ بررسی نهانی برای تنظیم و چاپ و نشر در تاریخ ۱۳۹۶/۳/۵ به پایان رسید، امید است این تحفه ناقابل بفضل و کرم الهی و با شفاعت حضرت امیرمؤمنان (علیه السلام) و فرزند بزرگوارش حضرت ولی عصر (عج) مقبول درگاه حضرت حق رب العالمین گردد ان شاء الله تعالی. وَ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، اَللّهُمَّ مَا بَيْنَا مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَ اَتُوبُ إِلَيْكَ.

التماس دعا سید حمید فتاحی ۲۹ رمضان المبارک ۱۴۳۸ مصادف با ۱۳۹۶/۴/۱.

راه و روش شرح و تفسیر

اولاً: برای درک و فهم سخنان امام علی (علیه السلام) جمله‌ها را با شماره‌گذاری جداگانه آورده‌ایم تا برای درک مطالب آنها زمینه لازم فراهم شود.

ثانیاً: لغت‌های مشکل با شماره‌گذاری معنا شده و قبل از ترجمه متن قرار گرفته است تا برای اهل مطالعه زمینه درک معانی کلمات در جمله‌ها بیشتر فراهم شود.

ثالثاً: مطالب متن سخنان امام علی (علیه السلام) با جمله‌های کوتاه آورده شده و مطابق با شماره گذاری متن ترجمه شده است تا دریافت معانی آسان شود.

رابعاً: با طرح سؤالات، موضوع و محتوای آن‌ها برای علاقمندان روشن می‌شود.

خامساً: در پایان شرح مطالب به پیام‌ها و رازهای هر کدام از آنها پرداخته شده است تا هر کس بتواند از خلاصه و شماره سخنان نورانی امام علی (علیه السلام) به خوبی استفاده کند.

امید است علاقه‌مندان فهیم و آگاه بتدبیر با این روش از ظاهر و باطن و حقایق مطالب به خوبی آگاه شوند.